

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 24/2026-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Tomášom Tauberom, Stará cesta 6, Spišská Nová Ves, proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 9C/36/2020-113 z 30. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. novembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Okrem vyslovenia porušenia označených práv navrhujú, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie a trovy vzniknuté v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde prebiehal spor o neplatnosť právneho úkonu, ktorý iniciovali sťažovatelia. V priebehu sporu vzali žalobu späť a žiadali zastaviť konanie. Okresný súd uznesením zo 6. decembra 2022 zastavil konanie a priznal žalovanému plnú náhradu trov konania. Nadväzne uznesením č. k. 9C/36/2020-102 z 31. augusta 2023, vydaným vyšším súdnym úradníkom, uložil sťažovateľom zaplatiť žalovanému trovy konania 466,30 eur.

3. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka žalovaný podal sťažnosť, v rámci ktorej sa nestotožnil s jeho názorom o tom, že ním uplatnená zmluvná odmena je neúčelná. Argumentoval, že preukázal uzatvorenie dohody o poskytovaní právnych služieb s advokátom, v rámci ktorej bola dohodnutá výška zmluvnej odmeny. Keďže advokát si môže s klientom dohodnúť aj zmluvnú odmenu, mal túto odmenu vziať do úvahy i okresný súd pri vyčíslení trov konania. Namietal tiež

nepriznanie odmeny za niektoré z úkonov právnej služby – porady s advokátom. Sťažovatelia sa k sťažnosti žalovaného nevyjadrili.

4. Napadnutým uznesením okresný súd zmenil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka a zaviazal sťažovateľov k povinnosti zaplatiť žalovanému spoločne a nerozdielne trovy konania 1 253,40 eur. V dôvodoch rozhodnutia ozrejmil, že odmena advokáta sa určuje predovšetkým dohodou medzi advokátom a klientom (zmluvná odmena) a ak k nej nedôjde, zákon garantuje advokátovi nárok na tarifnú odmenu (mimozmluvná odmena). Systematika vyhlášky je založená na preferovaní zmluvnej odmeny, a v prípade ak k zmluve nedôjde, zákonom striktno určenej odmeny, ktorá sa odvíja od advokátskej tarify. Jediným obmedzením výšky zmluvnej odmeny je jej súlad s dobrými mravmi. Okresný súd v danom prípade neidentifikoval rozpor s dobrými mravmi, a tak pri určení výšky náhrady trov právneho zastúpenia vychádzal z dohodnutej zmluvnej odmeny 250 eur za jeden úkon právnej služby.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že okresný súd rozhodol o trovách konania bez ich vypočítania, hoci im bola doručená sťažnosť žalovaného. Z napadnutého uznesenia však nevyplýva, či sťažovatelia boli riadne poučení o následkoch, či im bola daná reálna lehota na vyjadrenie k sťažnosti a či im bola sťažnosť doručená včas. Napadnutému uzneseniu vyčítajú nepreskúmateľnosť a nedostatok riadneho odôvodnenia.

6. Ďalej namietajú, že okresný súd priznal žalovanému zmluvnú odmenu vo výške 250 eur za každý úkon napriek tomu, že sťažovatelia neboli účastníkmi dohody o takejto odplate, a teda nemôžu byť povinní nahrádzať trovy podľa individuálnej zmluvnej dohody medzi žalovaným a jeho advokátom. V analogických prípadoch súdy priznávajú tarifnú odmenu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Zmluvná odmena by bola zjavne zneužitelná, pričom takýto postup by bol v rozpore so zásadou účelnosti trov konania podľa § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Okresný súd sa obmedzil na všeobecné konštatovanie, že jediným obmedzením zmluvnej odmeny je súlad s dobrými mravmi bez akéhokoľvek individuálneho posúdenia, či takto dohodnutá sadzba rozpovedá rozsahu a povahe konania o neplatnosť právneho úkonu, ktoré sa skončilo bez vecného rozhodnutia. Takýto prístup považujú za arbitrárny, v rozpore so zásadou proporcionality, s priamym dopadom na ich majetkové práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľov o porušení ich práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu, že okresný súd priznal úspešnému žalovanému náhradu trov konania na podklade zmluvnej odmeny dohodnutej medzi žalovaným a jeho advokátom.

8. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to ústavný súd považuje za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína nielen svoje postavenie nezávislého súdneho orgánu

ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ale aj to, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

9. Ak ústavný súd v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, bolo to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

10. To znamená, že ústavný súd uplatní svoju kasačnú právomoc len v prípade, ak ústavná sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite. Ústavný súd totiž netvorí súčasť sústavy všeobecných súdov, preto ani v situácii, ak existuje aj opačný aplikačný prístup k spornej otázke (konvenujúci predstavám sťažovateľov), nie je jeho názor o správnosti jej riešenia na podústavnej úrovni sám osebe spôsobilý spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

11. Pre posúdenie danej veci je podstatné ozrejmiť, že proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka z 31. augusta 2023 žalovaný podal sťažnosť 19. októbra 2023. Okresný súd túto sťažnosť doručil právnomu zástupcovi sťažovateľov 5. marca 2024 a vytvoril tak sťažovateľom priestor na to, aby sa k tejto sťažnosti vyjadrili v lehote 15 dní a uplatnili svoje výhrady k argumentácii žalovaného. Sťažovatelia však svoju možnosť nevyužili, a v ústavnej sťažnosti ani netvrdili, tým menej preukazovali, že túto svoju príležitosť zmeškali či nemohli využiť z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

12. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. V kontexte uvedeného preto nesporne aj prípadné vyjadrenie sťažovateľov k sťažnosti protistrany malo potenciál ovplyvniť konečný verdikt sudcu rozhodujúceho o sťažnosti. Sťažovatelia však vyjadrenie k sťažnosti nepodali a svoje výhrady k uplatnenému procesnému postupu, ktorý zahŕňa aj metodiku výpočtu trov konania, po prvýkrát uplatňujú až v konaní o ústavnej sťažnosti.

14. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou stabilne judikuje, že nepripúšťa námietky, ktoré sťažovateľ uplatňuje po prvýkrát až v konaní pred ním samým (napr. nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 382/2013, IV. ÚS 43/2021). Sťažovatelia tak nevyužili procesný priestor na právne účinnú argumentáciu a prednes svojich námietok v otázke náhrady trov konania.

Svojou procesnou pasivitou sa tak obrali o možnosť posúdenia svojich námietok, pretože okresný súd nemal príležitosť na to, aby sa s ich argumentáciou vysporiadal. Takto potom nemôžu okresnému súdu vyčítať arbitrárnosť či nedostatok odôvodnenia. Navyše, aj vzhľadom na skutočnosť, že sťažovatelia neuviedli dôvody, pre ktoré námietky nevzniesli, možno ustáliť, že sťažovatelia (zastúpení advokátom) sa v rámci sťažnostného konania, ktorého ústavnosť je v tomto konaní preskúmaná, v rozpore so všeobecne uznávanou zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* (právo patrí bdelym) a zanedbaním procesnej povinnosti samy pozbavili možnosti využiť právny prostriedok na ochranu svojich práv.

15. Z týchto dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

17. Na okraj veci však ústavný súd dáva do pozornosti osobitne okresnému súdu, že hoci samotný § 2 ods. 2 vyhlášky priznanie zmluvnej odmeny explicitne nevylučuje, táto možnosť je v zásade vylúčená výslovným znením § 18 ods. 1 vyhlášky, v zmysle ktorého má advokát v prípade uzatvorenia dohody o zmluvnej odmene podľa § 2 vyhlášky povinnosť informovať klienta o tom, že dojednaná zmluvná odmena (hodinová, paušálna, podielová, tarifná inak ako základnou sadzbou) nebude základom na vyčíslenie náhrady trov konania na odmene advokáta, ktorú súd pre prípad úspechu priznáva úspešnej sporovej strane. Súčasťou informácie z hľadiska jej dostatočnej určitosti by malo byť aj určenie výšky tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby a príslušných náhrad, ako aj to, že hospodárnosť a účelnosť jednotlivých úkonov právnej služby bude predmetom rozhodovacej činnosti súdu v rámci rozhodovania o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu